

РАЙОНЕН СЪД – ПИРДОП
2070 гр.Пирдоп, бул. „Цар Освободител” № 47

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО ЗНАЧЕНИЕТО НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА В СТРУКТУРАТА НА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА И КРИТЕРИИ ЗА ПРОМЯНА В СЪДЕБНАТА КАРТА НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА, в доклад, приет от ВСС с решение по Протокол No 40/15.07.2015г.

След обстойно запознаване с изложеното в Доклада, изготвен от КАОСНОСВ при ВСС и приложения към него Доклад относно социално-икономически фактори, изготвен от д-р Т.Галев от ЦИД, се налага извода, че е налице необходимост от промяна на съдебната карта на районните съдилища в страната, като по отношение на посочените критерии за същата и основанията за това, си позволявам да изразя своите резерви и несъгласие с част от мотивирането на същите, като поднасям на уважаемия ВСС следните аргументи:

По отношение на общата уредба и актуалната структура на районните съдилища в страната, в предвид приетите критерии за минимална численост на съдиите в районен съд, натовареност на районните съдилища, данни за разпределение на населението по съдебните райони на отделните районни съдилища, географски разстояния и достъпност на обществения транспорт, индекс за социално-икономическото развитие на съдебните райони, съществуване на дигитална достъпност и интернет достъп на гражданите и наличието на други фактори, които налагат нуждата от запазване на седалището на районен съд в определено населено място, намираме, че дейността на районните съдилища като основни звена на съдоустройствената система стои най-близо до гражданите, което е основополагащо за достъпа на правосъдие на гражданите от съответния съдебен район, като районните

съдилища са в услуга на гражданите, които търсят правосъдие, доколкото разглеждат основните групи граждански и наказателни спорове, но също така осигуряват и специфични нужди, свързани с наказателноправния им статус (биората за съдимост), както и съпътстващите правосъдието дейности - изпълнението на съдебните решения и вписванията по отношение на недвижимите имоти. В този смисъл следва да се отбележи, че съгласно чл. 3 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност районът на действие на нотариуса съвпада с района на съответния районен съд. Поради това структурата на районните съдилища е определяща и за районите на действие на нотариусите и за осъществяваните от тях удостоверителни функции(стр.1 от Доклада), като не можем да се съгласим, че никъде не са определени минимални стандарти за числеността на съдии в районен съд, а именно, посочено е в чл.79 ЗСВ, че общото събрание на районен съд се състои от най-малко трима съдии, по който критерий Районен съд Пирдоп напълно отговаря. По отношение на предвиждането на възможността за определяне на норма, която да отразява съответствие на определен брой на населението към един брой съдия в районен съд и приетия за това критерий: 10 000 човека към 1 съдия, намираме, че видно от Приложения към Доклада за натовареност в РС за 2010-2014 година, разгледаните дела не са равномерно число за всяка година, като не считаме за удачен така предложения критерий, който не отчита и другите специфики на правораздавателния процес, като не споделяме виждането, че географската близост на съдебния район на РС-Пирдоп до този на РС-Панагюрище обуславя необходимост от присъединяването му към същия с цел осигуряване по-добър достъп до правосъдие на гражданите от съдебния ни район, както и че са налице отрицателни демографски фактори на територията на същия.

Съдебният район на РС-Пирдоп обслужва седем общини, както следва: Община-Пирдоп-население 8 293 човека, Община Златица-население 5 837 човека, Община Копривщица-население 2 410 човека, Община Челопеч-население 1 473 човека, Община Чавдар-население 1 272 човека, Община Мирково-население 2 540 човека и Община Антон-население 1 599 човека, общо постоянно регистрирани съгласно преброяване на населението в РБ от 2011 година - 23 424 (двадесет и три хиляди четиристотин двадесет и четири) човека. Следва да се отбележи, че на територията на съдебния район на РС-Пирдоп са разположени и функционират три от най-големите предприятия на територията на Република България - „Елаците мед“ АД, „Дънди прешъс метълс Челопеч“ ЕАД и „Аурубис България“ АД, в които работят и стотици хора, живеещи извън територията на съдебния ни район.

В Районна прокуратура-Пирдоп съществуват и са заети четири длъжности за прокурор, като броя на същите е с една повече от

съществуващите три шатни съдийски длъжности в Районен съд-Пирдоп. Трябва да се отбележи и значението на ДСИ и Служба вписвания към съдебния район. В СИС има образувани 153 дела за изплащане на присъдени издръжки. От тях 58бр. са дела, по които издръжките се изплащат по Наредбата за определяне на реда за изплащане от държавата на присъдената издръжка. Съгласно чл.9 от цитираната Наредба, на всеки 6 месеца се извършва служебна проверка на обстоятелствата по чл.152, ал.2 СК, т.е. пълно проучване на доходите и имущественото състояние на длъжника. В този случай, СИС служебно следи и прави по 36 справки за длъжник или това прави 4176 справки. Това са дела, по които вискателят не дължи авансово внасяне на такси. В СИС има образувани изпълнителни дела от или срещу държавни учреждения и общини, както и изп.дела по трудови спорове. Към момента в Общините на съдебния район на РС Пирдоп, тече процедура по установяване на публични задължения за неплатени местни данъци и такси и до края на годината се очаква образуването на още над 200 изпълнителни дела. Ежедневно се издават и служебни бележки и удостоверения във връзка с движението на делата или липса на образувани изпълнителни производства срещу физически или юридически лица.

Статистиката сочи, че през 2014 г. в съда са постъпили 45 заявления от частни съдебни изпълнители за продажба на недвижими имоти, а от началото на 2015 г. – 59 заявления. В Агенцията по вписванията за 2014 г. са отразени 1618 сделки на недвижими имоти, а от началото на 2015 г. до момента 2361 сделки.

Не малък брой граждани ежедневно ползват услугите на „Бюро съдимост“ към РС Пирдоп. Справката показва, че за 2010 г. са издадени 2725 броя свидетелства за съдимост и справки; през 2011 г. – 2890 броя; през 2012 г. – 2873 броя; през 2013 г. - 2651 броя; за 2014 г. - 2466 броя, а от началото на 2015 г. до момента - 2737 броя. Статистиката на съда сочи, че в рамките на една година в съда се издават над 2200 свидетелства за съдимост по искане на граждани. Ако този поток бъде пренасочен към друг районен съд, всеки гражданин ще похарчи многократно по-голяма сума от сега изискуемите 5 лв., която ще бъде изцяло за негова сметка и в никакъв случай това „бъркане в джоба му“ няма да получи одобрението от обществеността на съдебната система при социологическо изследване на този фактор. Налага се извода, че конституционното право на защита на гражданите ще бъде силно затруднено, в повечето случаи драстично ограничено, а в определени случаи и напълно невъзможно за осъществяването му. Постъпленията от държавни такси за 2011 година са в размер на 183114лв., за 2012 година са в размер на 201608лв., за 2013 година са в размер на 141047лв., за 2014 година са в размер на 95944лв., а до този момент за 2015 година са в размер на 111984лв., или с

30% повече в сравнение за същия период на миналата година.

Към момента, на територията на Пирдопския съдебен район **ИМА** изградена достъпна и ефективна обществена транспортна връзка с Районен съд-Пирдоп, респективно със Софийски окръжен съд и с Апелативен съд-София, както следва: ГЛАВЕН ПЪТ I-6 с осигурена автобусна линия и ЖП-Транспорт с бързи и пътнически влакове, вкл. и експрес. Това обстоятелството, не означава автоматично, че е налице достъпна и лесна връзка на населените места в съдебния район на РС със съседни такива, вкл. и разположените там съдебни институции, освен със столицата, респективно със Софийски окръжен съд. В този ред на мисли следва да се отбележи, че и в доклада на д-р Галев същия отбелязва, че по отношение на критерият обществен транспорт и неразривно свързания с него достъп на правосъдие, не е използвал друго определено осреднено време, което е необходимо за достигане на гражданите от седалището на районния съд на населеното място по местоживее до седалището на районния съд на населеното място по обединяване, освен използваната от него карта "БГмапс" и измереното по нея разстояние с лек автомобил, при пълната липса на т.нар. географско информационни системи /ГИС/, които е следвало да бъдат използвани. Това показва несъвършенствата на този доклад и приемането му като част от Доклада на КАОСНОСВ буди недоумение и много въпроси. Времето за достигане на гражданите до съответната съдебна палата е обективен фактор, който е съобразен със състоянието на пътната инфраструктура, топографските особености на терена и достъпността на обществения транспорт, като не може да приемем, че разстоянието до Панагюрище, определено на 48 км. е изминавано от съдебния район на Районен съд Пирдоп за 38 минути, тъй като е измерено единствено с л.а., като не е отчетено, че за осъществяването му не съществува никакъв обществен транспорт и за да стигне гражданина, който се нуждае от правосъдие от местоживееето си в сегашния съдебен район на РС-Пирдоп до РС-Панагюрище, трябва първоначално да отиде до гр. София, тъй като няма никаква, камо ли директна, обществена транспортна връзка. Следва да се посочи и трудното преодоляване на инфраструктурата през зимния период, все пак класическия български филм „Пътят към София“ е сниман именно в Средна гора и прилежащия към нея съдебен район на РС-Пирдоп. Намирам, че не е и социално-икономически оправдано изместването на достъпа до правосъдие за живущите граждани на територията на РС-Пирдоп в района на съседен РС, като същото ще доведе до ограничаване на прокламирания в доклада и без съмнение първостепенен по значение принцип на правото на достъп до правосъдие на гражданите, като неминуемо ще доведе до увеличено време за пътуване, което понастоящем напълно отговаря на

въведения критерий за достъпност от местоживеенето до РС-Пирдоп: не повече от 40 до 60 минути, вкл. и при въззивно обжалване до Окръжен съд-гр.София (непостижима величина до друг ОС, камо ли АС), както и в пъти увеличаване разходите на гражданите по реализиране на това право, вкл. и до невъзможността да ги реализират.

Изтъкването на електронното правосъдие, като мотив за закриване на съдилища, считаме за неконкретизирано и неосъществимо на този етап, доколкото все още не функционира на територията на страната (не сме запознати с пилотни модели-съдилища), в частност и в РС Пирдоп, не би могло да се ползва от всички прослойки на обществото, а от друга страна не обхваща делата по наказателните производства, които са около 40 % от всички дела, образувани и водени в РС-Пирдоп.

Относно предложените промени за сливане на 68-те съдилища, считаме, че ще задълбочи и друг проблем от национално значение - тенденцията за обезлюдяване на по-малките населени места и демографския фактор. Считаме, че приоритет на държавата следва да е именно непосредствения достъп до правосъдие на гражданите в по-малките населени места в страната, а не да се стига до магистратско номадство. Следва да се има предвид, че наличието на съдебната институция на РС-Пирдоп за териториите на общините Пирдоп, Златица, Копривщица, Челопеч, Мирково, Чавдар и Антона, дава чувството за сигурност в гражданите от съдебния район, че имат възможност за достъпно, бързо и ефективно правосъдие, което се установява и от годишните статистики, изготвени към съответните доклади на ПРС и СОС до ВСС, в която броя потвърдените актове спрямо броя на обжалваните такива е над 81 %, а спрямо общо постановените такива е над 95%, поради което закриването, респективно транслирането на РС Пирдоп би довело до появата на чувство за липса от очевидно своевременно предоставяното до този момент право на защита и качествено правосъдие в обслужвания от ПРС съдебен район.

В тази връзка предложението РС Пирдоп да бъде присъединен към друг районен съд, още повече намиращ се в друг апелативен съдебен район, предизвиква широк обществен отзвук, за което прилагаме постъпили в Райнен съд-Пирдоп становища, които не са съвсем позитивни към така предложената промяна на съдебно-географската карта, в които са изразени и становища относно критериите за икономическото развитие на територията на РС-Пирдоп. Данните в Доклада, които отразяват натовареността и броя на магистратите сочат, че годишната натовареност и съответно персоналната такава, не е една постоянна величина (следва да се отбележи, че за 2011 година по натовареност измежду 113 районни съдилища, ПРС е в първата десетка), като смея да твърдя, че това, че броя на магистратите в ПРС е трима,

никога не е пречело на осъществяване на своевременно и качествено правораздаване, като съгл. установените в ЗСВ правомощия на председател на ОС, председателя на СОС при съответната нужда нееднократно е откликвал и своевременно командировал съдии в ПРС, така че не е била усетена от гражданите липса на правосъдие. Независимо от това, че съдиите в ПРС не са „профилирани“, разглеждайки граждански, наказателни и административни дела съобразно установената местна подсъдност, своевременността, ефективността и качеството на постановените чрез правораздавателната им дейност актове до този момент никога не са подлагани на съмнение нито от обществеността, нито от ВСС.

Не можем да се съгласим с изложеното в доклада и в частта, че липсата на специализация по материя на съдиите в по-малките съдилищата и в частност и в РС Пирдоп, влияе на качеството на правосъдие на гражданите, като оценката на качеството на правосъдието трябва да се извършва чрез събиране на показатели, с които се измерва работата на съда: кратката продължителност на разглеждане на делата в РС-Пирдоп, не по малко от 300 дела годишно постъпили на всеки съдия с административен персонал около и под средния за страната, прясно ремонтирана съдебна палата и ефективно използване на капацитета на предоставените ни не напълно актуални информационни технологии, като е съобразено и отличното взаимодействие на съдебната система в различни аспекти: с прокуратура, адвокатура, полиция, органите на местно самоуправление и местните общности.

Следва да се отбележи, че в Доклада липсва приемлива констатация относно това кои са т.нар. „занемарени“ съдилища на територията на РБ, които се нуждаят от реструктуриране и защо, поради липсата на средства за цялостна реформа, първоначално не се пристъпи към тяхната такава, не става ясно какъв ще бъде подхода към разположените на територията на съдебния район полицейско управление и съответната прокуратура, без промяната на материалните и процесуални закони в този аспект, как ще се отрази тази промяна на борбата с престъпността и възможността да се реагира своевременно от разследващите, прокуратурата и съда, аналогията на тези филиали, респективно ТО, с военните съдилища, посочена в доклада на д-р Галев е най-малкото озадачаваща, при положение, че за военните съдилища не са приложими в цялост така приетите критерии за изменение на съдебно-географската карта на РБ, още повече, че за тях съществуват както осигурен транспорт, така и жилищен фонд и т.н.. Липсват и показатели, залегнали в приетата Стратегия за съдебна реформа, чиято цел била да се осигури възможност за справяне с работата, като се осигури баланс между постъпилите и приключените дела в рамките на съда и едновременно с това се осигурят време и условия за нормален личен и семеен живот на съдията от

съответния РС.

Изложеното поставя под съмнение въпроса доколко с подобна реформа ще бъдат реализирани финансови икономии от бюджета на държавата (грубо пресметнато - около общо 4 млн.лв. годишно за поставените под прицел 68 РС), тъй като икономисаните средства ще бъдат пренасочени (по съществуващата досега практика) към други държавни институции, осигурявани от републиканския бюджет. Няма ясна визия какви ще бъдат тези филиали или съдебни пунктове (Териториални отдели) към районните съдилища (същите не са разписани в ЗСВ), и какви ще бъдат тези неотложни публични процеси. Достъпът на правосъдие ще бъде затруднен и с невъзможността по счетоводното оформяне на документите на свидетелите и вещите лица, претендиращи разноси по делото, ако бъдат разпитвани във филиал(ТО) в Пирдоп, в който не е предвиден счетоводител, а същия се намира в основния РС. Достъпът на правосъдие ще бъде затруднен и при липсата на системен администратор при авария на техниката и необходимост от квалифицирана намеса, при положение, че същия обслужва както РС, така и РП и РУП. Не се поставя въпроса за обслужване, респективно съществуване на „Бюро призовки“ и връчването на съдебни книжа на територията на съдебния район, поддържането на сградния фонд съгласно ПАС, ползван от тези филиали, тъй като поддръжката на една сграда или помещение също е от съществено значение за функционирането ѝ и тези задължения към момента са вменени на административните ръководители и административните секретари на РС, като съществуването на ТО ще предполага неминуемо и специализирана администрация за това, в противовес на афишираното в Доклада съкращаване на същата.

В тази връзка изразяваме несъгласието си с виждането, че в съдилища с трима магистрати на практика е отпаднала нуждата от осъществяване на организационно ръководство, тъй като освен магистрати в тези съдилища работи съдебна администрация, ДСИ и съдии по вписванията, чието ръководство също е вменено на административните ръководители. Конкретно в РС Пирдоп административният ръководител отговаря организационно за трима магистрати по щат, за един ДСИ, един съдия по вписванията и за 14 съдебни служители, като представлява РС в съдебния район. Ето защо подобно становище звучи дискриминационно спрямо административните ръководители в малките съдилища, които непрекъснато полагат усилия за ръководство не само на магистратите, а и спрямо съдебната администрация на съда с цел постигане на ефективно, качествено и достъпно правосъдие за гражданите, задоволяват се с минимален, дори рестриктивен годишен бюджет, икономисват и без това оскъдните средства, с които е поддържан и съхраняван сградния фонд и движимите вещи в РС, което също има своето

значение за запазване авторитета и респекта на съдебната власт, която смее да твърдя е на почит от гражданското общество в съдебния район на РС-Пирдоп, видно и от приложените становища (Още повече, че с готвените изменения в ЗСВ председателите на РС могат да бъдат ръководители само един мандат, което също отговаря на развитието на съдебната система в областта на демократизирането на същата съобразно Стратегията за съдебна реформа).

Намираме, че административните ръководители в малките съдилища имат своето място и роля за функциониране на съдебната система, по начин, който безспорно влияе и върху бързината и ефективността на правораздавателната ни система, като предвиденото сливане на определени съдебни райони, в частност преминаването на РС Пирдоп към друг съдебен район освен този на Софийски окръжен съд, ще създаде предпоставки за бавно, тромаво и много по-скъпо правосъдие за гражданите на Пирдопския съдебен район, което съвсем очевидно не се цели от Доклада на КАОСНОСВ.

Следва да се отбележи, че Районен съд Пирдоп съществува непосредствено след Освобождението като мирово съдилище, а преди Освобождението в гр.Златица е функционирал конак. С времето Районен съд-Пирдоп е доказал своята ефективност, като е бил в състав от един до четирима съдии и подобни заключения, че липсва качествено и навременно правосъдие, сочат единствено на непознаване работата в този съдебен орган и повърхностна социално-икономическа оценка на територията му, като в РС-Пирдоп, респективно РП-Пирдоп, са стартирали бляскавата си кариера много магистрати на окръжно и апелативно ниво, с които РС-Пирдоп не спира да се гордее, както и членове на КС, ВСС, ВКС, ВАС, ВКП и ВАП, между които ще споменем, без да претендираме за изчерпателност, вицепрезидента на РБ – **Маргарита Попова, Иванка Которова** – експерт в Международния съд в ХАГА и магистратите **Капка Костова, Дима Йорданова, Ваня Анчева, Йорданка Цокова, Байчо Панев, Димитър Токушев**, за които е трудно да допуснем и приемем за достоверно, че работата им в съд до трима магистрати, в какъвто състав преимуществено е съществувал през годините и съществува понастоящем РС-Пирдоп, и без съответната специализация по чл.77, ал.2 ЗСВ, е било недостатък, а се налага неминуемо извода, че е положителен пример за кариерно израстване на сега действащите магистрати в РС-Пирдоп.

Уважавайки труда на съдиите от РС-София, като най-натоварения районен съд в РБ, не можем да не отбележим липсата на констатация в Доклада на КАОСНОСВ, че същия не отговаря в цялост на критериите, които са относими за останалите районни съдилища, освен по посочените причини в доклада, и по това, че минималното възнаграждение на съдия в РС-

София е чувствително по-високо от това на съдия в РС, както и придобиването на ранг „съдия в ОС“ става автоматично със заемането на длъжността съгл.ЗСВ, посочено е, че разглеждат ¼ от всички дела, но не бива да се забравя, че в гр София е съсредоточено и повече от ¼ от населението на РБ, както и че разполагат с високо технологична инфраструктура, поради което намирам, че същия не следва да бъде сравняван с останалите районни съдилища, или следва да бъдат отразявани и тези, според мен, съществени разлики, които съм имал възможност да посочвам досега при нееднократните ми изслушвания във ВСС, още повече че въпросния Доклад е предоставен на страницата на ВСС и достъпността му и за гражданското общество предполага широкото му обсъждане и нагласа в обществеността затова, че в другите, респективно по-малките РС, неоправдано/нецелесъобразно се изразходват отпуснатите им бюджетни средства.

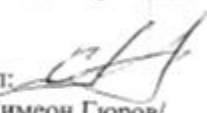
Смятам, че понастоящем Районен съд гр.Пирдоп, със заетите съществуващи три щатни съдийски длъжности, е в съответствие с приетите обобщени критерии от ВСС, а именно: Териториална площ; Географски разстояния и достъпност на обществения транспорт; Териториални особености на региона, в това число състоянието на инфраструктурата. Наличие на достъпност на услуги, включително дигитални и етап на развитието им; Брой и разпределение на населението и динамиката му по населени места, демографски тенденции; Социална и икономическа активност на гражданите и стопанските субекти; Влиянието на организираната престъпност и тенденции в развитието на криминогенната обстановка в съответния район; Трансгранична престъпност; Динамика на престъпления по брой, видове и сложност; Структурна натовареност на органа на съдебна власт и непредвидени показатели; Адекватен брой съдии и прокурори, както и съдебни и прокурорски служители, за гарантиране работата на съответния съд/прокуратура.

Не на последно място не бива всяка промяна на седалищата на съществуващите районни съдилища да бъде самоцелна и да изхожда от съображения за бюджетни икономии, като същите са признати в Доклада за твърде спорни и в неопределено бъдеще. Реформата на съдебната карта на районните съдилища трябва да се ръководи от двете основни начала: повишаване на качеството на правосъдието при запазване и подобряване на достъпа до правосъдие на гражданите във всички негови аспекти. Когато реформите могат да се отразят върху достъпа до правосъдие, тогава е особено важно програмата за промени да включва ясен и конкретен процес на оценка и преглед, които да бъдат проведени и предложенията за рационализация и реорганизация трябва ясно да очертаят очакваните ползи и резултати, финансови и други и оттук да се посочи и критерият, съгласно който успехът

на промените може да бъде постигнат, и което следва да бъде сторено след извършване на прецизна преценка за населените места от съдебния район на ПРС, и при участието на служителите на ПРС, общинската администрация и обществеността от съдебния район. Подобни реформа, не само в частност за Районен съд Пирдоп, а и изобщо по отношение на всяка една съдебна институция, следва да се извърши след задълбочено проучване и комплексна оценка на множество фактори за постигане на основните цели: създаване на условия за повишаване на качеството на правосъдието при гарантиране на достъпа до правосъдие на гражданите и юридическите лица, за което съм уверен, че настоящия състав на ВСС притежава необходимия потенциал.

Прилагам копия от становища по така публикувания доклад, получени в Районен съд-Пирдоп.

Председател на Районен съд-гр.Пирдоп:

/Симеон Гюров/